

Sandefjord
VIDEREGÅENDE SKOLE

VALG AV PROGRAMFAG

FOR VG2 STUDIESPESIALISERENDE PROGRAMOMRÅDE

SKOLEÅRET 2021/2022

Innhold

Innledning.....	3
Hvor finner jeg all informasjonen jeg trenger?	4
Mine valg – regler for valg av fag	5
Programfag til valg – oversikt over fagene Vg2 2021-2022	6
Nettskolen i Vestfold	7
For deg som planlegger et utvekslingsår i utlandet	8
International Baccalaureate (IB-programmet).....	9
Krav og poengberegning ved opptak til høyskoler og universitet	11
Opptakskrav - studiekompetanse.....	11
Enkeltstudier med skjerpede opptakskrav (sjekk kravet på samordnaopptak.no)	12
Oversikt over øvrige studieveier som krever spes. studiekompetanse.....	13

Innledning

Vi er nå kommet så langt ut i skoleåret at du skal ta standpunkt til hvilke fagvalg du vil gjøre for neste skoleår. Du står fritt til å velge det programområdet du er interessert i ("Realfag" eller "Språk, samfunnsfag og økonomi"). Ønsker du deg over til et yrkesfagområde, innebærer det store tilpasninger. Du bør derfor snakke med en rådgiver eller avdelingsleder først.

Kunnskapsløftets regler for hvilke fag du kan velge innenfor de ulike programområdene finner du i en "kortversjon" i denne brosjyren. Webområdet www.vilbli.no gir mer utfyllende informasjon om dine valgmuligheter (velg utdanningsprogrammet «Studiespesialisering», deretter enten «real-fag» eller «samfunnsfag, språk, økonomi»). I tillegg kan avdelingsleder, rådgiver og studiekoordinatorer være behjelpelig med å svare på spørsmål du måtte ha.

Selve fagvalget skal skje i slutten av januar, du får melding om dette på sms/epost/teams. (*Husk å sjekke at skolen har riktig mobilnr. på deg!*). Du skal få lang betenkningstid og mye informasjon før du bestemmer deg. Foreldre/foresatte bør også ha mulighet til å få informasjon, derfor vil vi arrangere et møte med dem også. Frist for utfylling av fagvalgskjemaet er **fredag 29.januar** - etter foreldremøtet. Notér datoen allerede nå!

Kanskje vil en planlagt høyere utdanning være avgjørende for dine valg? Noen få studier ved universitet/høgskoler krever spesiell studiekompetanse. Spesiell studiekompetanse betyr at det er krav om spesielle fag fra videregående skole som opptakskrav. *Du er selv ansvarlig for å finne ut hvilke fag som tilfredsstillter opptakskravet til "ditt" studium.* Mer informasjon om dette finner du på side 11 og utover, hos rådgiver, evt. ved å gå inn på nettsiden til **Samordna Opptak** (www.samordnaopptak.no).

Du bør tenke framover, og i grove trekk planlegge de neste 2 årene.

SVGS, januar 2021

Anne Berit Smedstad

studierektor

*Sissel Kummeneje
Birgitte Dahl Knutsen
Tone Gjerstad*
studiekoordinatorer

Hvor finner jeg all informasjonen jeg trenger?

Selve fagvalget skjer i slutten av januar. Da vil vi først informere om de ulike programfagene, med faginnhold, studieveier og andre spørsmål som kan dukke opp i forbindelse med fagvalget. Under fagvalget vil "alle" være tilgjengelige: avdelingsledere, faglærere, rådgivere og studiekeordinatorer. Vi vil også informere foreldrene i et eget foreldremøte.

Du får melding om fagvalget på epost/sms/teams når det skjer. Fristen for å besvare fagvalget er fredag 29.januar – notér datoen allerede nå!

Som hjelp til dine valg kan du også gå til «vilbli.no». Nedenfor har vi listet opp referanser til viktig informasjon som kan være aktuell:

1. Innholdsfortegnelsen på side 2 er et godt utgangspunkt for å finne fram. Her vil du finne stikkord for aktuelle områder.
2. Oversikt over alle programfag SVGS har tilbud om finner du på side 6 her. På «vilbli.no» eller www.udir.no kan du søke på det programfaget du vil vite mer om, og få opp fagbeskrivelser/læreplaner. Har du fortsatt spørsmål etter dette, kan du henvende deg til avdelingsleder, fagutvikler eller rådgiver. Tekniske spørsmål til selve fagvalget kan rettes til studiekeordinator. Vær oppmerksom på at vi tar forbehold om igangsetting av fag med lav søkning. Ved for høy søkning, regner vi vanligvis karaktersnitt slik at de med høyeste snitt blir prioritert først. Eller det skjer ved loddtrekning. Det kommer an på hvilket fag det gjelder.
3. Du kan også ta fag via nettet, på «Nettskolen». Du finner mer informasjon om Nettskolen på side 7 her, og på <http://www.vfk.no/nettskolen>. **NB! Nettskolens fag skal også velges** via vårt fagvalgskjema (her).
4. Info om spesielle regler dersom du velger Matematikk S1/R1 i Vg2, finner du ved å søke «R1/S1» på Vilbli.no – søk opp artikkelen «Valg av matematikk». Siden matematikk er et obligatorisk fag i vg2, *må alle som velger R1/S1 ha 3 programfag til* (3 programfag til sammen utenom matematikk). Dette fordi du skal oppnå nok uketimer (minst 30 uketimer).
5. Opplysninger om programområdet International Baccalaureate (IB) finner du på side 9 i denne brosjyra. Avdelingsleder for IB, Sian Stickler - rom A329, er også behjelpelig med å svare på spørsmål.
6. Ønsker du et utvekslingsår i utlandet finner du informasjon på side 8 i denne brosjyra, og hos rådgiver. **Husk at du MÅ velge fag her** selv om du planlegger et år i utlandet. Dette for at du skal ha et reservevalg, og «flere ben å stå på» dersom planene endrer seg. Du må også krysse av for utvekslingsår i fagvalgskjemaet.
7. Informasjon om opptak til høyere utdanning finner du bakerst i denne brosjyra fra side 11 og utover. Oversikt over høyere utdanning (videre høgskole-/universitetsutdanning) finner du ellers på nettsidene til Samordna opptak (www.samordnaopptak.no). Her får du bl.a. informasjon om poengberegning ved opptak, og hvilke fag som gir deg studiekompetanse til spesielle studium. Rådgiver vil også kunne hjelpe deg med det.

NB! Husk at du i tillegg til fagvalget må søke om skoleplass for Vg2 via VIGO. Dette vil rådgiverne informere mer om når fristen for VIGO-søknad nærmer seg (1. mars). Uten VIGO-søknad, ingen skoleplass!

Mine valg – regler for valg av fag

Som nevnt tidligere vil fagvalget for Vg2-fag ha frist **fredag 29.januar**. Du bør også begynne å tenke på hvilke programfag du skal velge for Vg3. Oversikt over vårt fagtilbud finner du på side 6 i denne brosjyren. Fagene blir nøye presentert av faglærerne i klassene, men du må gjerne stille spørsmål til avdelingslederne også.

Dersom du tenker å søke på IB neste skoleår (International Baccalaureate), finner du egen info og søknadsskjema på side 9-10, fristen er 1. mars – også til VIGO.

Dersom du ønsker å søke på et yrkesfag, må det til en del tilrettelegging. Snakk med en rådgiver om dette.

Dersom et utvekslingsår i utlandet er interessant, bør du lese gjennom informasjonen på side 8 i denne brosjyren.

Kunnskapsløftet har strenge kriterier for valg:

- Du må velge matematikk-retning først, da dette er obligatorisk i vg2. Du kan fortsette med praktisk matematikk 2P / utvidet matematikk for samfunnsfag (S1) / utvidet matematikk for realfag (R1). Uansett hvilket matematikkfag du velger, må du velge 3 programfag i tillegg.
- Du skal velge ett av programområdene ”**Realfag**” eller ”**Språk, samfunnsfag og økonomi**”.
- Du skal velge **inntil 3 programfag**. Du MÅ velge **minst 2 programfag fra SAMME programområde**, disse skal også videreføres til Vg3 (fordypning). **NB! Matematikk S1/R1 kan i denne forbindelse være ett av programfagene du fordyper deg i innenfor både realfagsområdet og språk, samfunnsfag og økonomi**. Det 3. programfaget er valgfritt, og kan velges blant alle fagene på side 6.

De programfagene du velger å videreføre til Vg3 utgjør fordypningsfag, og du må ha minst 2 fordypningsfag for å få vitnemål etter Vg3. Fordypningsfag som bygger på hverandre ligger i samme *faggruppe*. Én faggruppe kan bestå av opptil 4 fag, men kan allikevel ikke gi mer enn 1 fordypning på vitnemålet (på s. 6 er fag innen samme faggruppe samlet i samme rute). I fagoversikten på side 6 ser du hvilke Vg2-fag du kan ta fordypning i i Vg3. NB! S1+S2/R1+R2 kan velges som fordypning innenfor både realfagsområdet og innenfor språk, samfunnsfag og økonomi, selv om det også er et obl. fag i vg2.

Eks: Du ønsker 1. Økonomistyring 2. Entreprenørskap 3. R1. Fordi R1 erstatter fellesfaget matematikk, må du velge enda et programfag. Dette kan du altså velge fra alle fag på s. 6.

- Dersom du ikke hadde fremmedspråk i u-skolen, men fordypning i enten norsk eller engelsk, er det obligatorisk med fremmedspråk også i Vg3. Dette medfører da en reduksjon til bare 2 programfag i Vg3. *De 2 programfagene må samsvare med dine fordypningsfag, og fremmedspråket erstatter da det valgfrie programfaget i Vg3.*
- Neste skoleår kan klassene bli noe endret. Dette fordi en del elever skal på utveksling, mens andre bytter utdanningsprogram. Dersom vi får nok søkere, vil vi også forsøke å lage en ren programområdeklasse i realfag. Dvs. at denne klassen blir satt sammen av elever som velger Fysikk + R1 + 2 valgfrie programfag.

Tenk gjennom hvilke fag du ønsker fordypning i (samme fags 1+2 i Vg2+Vg3). Vi vil forsøke å legge timeplan etter de valgene du nå gjør for de neste 2 år, selv om valgene i seg selv ikke er bindende. Husk også at det kan bli vanskelig å ta enkelte Vg2-fag i Vg3 pga. timeplantekniske forhold. Derfor er det viktig at du i Vg2 prioriterer førsteønskene dine, og ikke utsetter interessante fag til Vg3.

Programfag til valg – oversikt over fagene Vg2 2021-2022

NB! Fag merket med 1) er basiskurs som du MÅ ha for å ta fordypning merket med 2). I Vg2 må du ta basiskurs, i Vg3 velger du fordypning i minst 2 av basiskursene fra Vg2. Alle programfagene er på 5 uketimer.

Programområde for Språk, samfunnsfag og økonomi (tysk/spansk/fransk gir tilleggspoeng):

1) Internasjonal engelsk/Engelsk 1	2) Samfunnsfaglig engelsk/Engelsk 2
2) Tysk2 (forutsetter tysk1)	2) Tysk3 (forutsetter tysk2)
2) Spansk2 (forutsetter spa1)	2) Spansk3 (forutsetter spansk2)
2) Fransk2 (forutsetter fra1)	2) Fransk3 (forutsetter fransk2)
1) Entreprenørskap og bedriftsutvikling 1	2) Entreprenørskap og bedriftsutvikling 2
1) Markedsføring og ledelse 1	2) Markedsføring og ledelse 2
1) Matematikk realfag R1 (krav: 1T med kar. 3)	2) Matematikk R2
1) Matm. samf.fag S1 (krav: kar. 3 i 1T/1P)	2) Matematikk samfunnsfag S2
1) Psykologi 1	1+2) Psykologi 2 (kan tas uavhengig av 1'rn)
1) Rettslære 1	2) Rettslære 2
Fagene kan tas uavhengig av hverandre. Sosialkunnskap kan kun tas i Vg3	
1) Sosiologi og sosialantropologi	Utgjør en faggruppe
1) Politikk og menneskerettigheter	
1) Samfunnsgeografi	1+2) Sosialkunnskap
1) Økonomistyring	2) Økonomi og ledelse

Programområde for Realfag (alle fag gir tilleggspoeng):

1) Biologi 1	og/eller	1+2) Biologi 2 (kan tas uavheng. av 1'rn)
1) Fysikk 1 (bestått 1T, ev. kar. 3 i 1P)		2) Fysikk 2
1) Geofag 1		1+2) Geofag 2 (tas uavhengig av 1'rn)
1) Informasjonsteknologi 1		1+2) Informasjonsteknologi 2 (kan tas uavhengig av 1'rn)
1) Kjemi 1		2) Kjemi 2
1) Matematikk realfag R1 (krav: 1T med kar. 3)		2) Matematikk R2
1) Matm. samf.fag S1 (krav: kar. 3 i 1T/1P)		2) Matematikk samfunnsfag S2

Fag som bare kan være valgfrie programfag – dvs. gjelder ikke som fordypning på vitnemålet eller i Vg3 (valgfrie programfag kan også velges fra fagene over):

1) Breddeidrett 1	2) Breddeidrett 2
1) Foto og grafikk 1	
1) Friluftsliv 1	
1) Kinesisk nivå 1 (tilleggspoeng. Nettskolen)	
1) Musikk fordypning 1	
1) Reiseliv og språk 1	
1) Styrket opplæring i norsk for minoritetsspråklige	
1) Teaterproduksjon fordypning 1	
1) Tegnspråk 1 (0,5 tilleggspoeng)	2) Tegnspråk 2 (0,5 tilleggspoeng)

Skolen tar forbehold om tildeling av fag ved stor/liten søkning, eller ved timeplantekniske problemer. Ved få søkere til 1)'er-fag, kan vi ikke garantere igangsetting av 2)'er-fag i Vg3. Hvilke fag dette gjelder kommer vi tilbake til når vi ser resultatet av fagvalget.

Nettskole fra Horten vgs. – Vestfold og Telemark fylkeskommune

Fra Horten vgs. drives nettundervisning, et gratistilbud fra Vestfold og Telemark fylkeskommune, som «eier» alle offentlige videregående skoler i fylket. Formålet med nettundervisningen er å tilby opplæring som sikrer et bredere fagtilbud, i tillegg til en fleksibel opplærings situasjon uavhengig av hvilken skole du tilhører.

Via nettundervisningen kan du følge live undervisning der du selv er. Det spiller ingen rolle hvor du bor, du kobler deg opp til klasserommet via en nettløse. Alt du trenger er hodetelefoner med mikrofon og god internettilkobling.

Undervisningen er litt annerledes enn i vanlige klasserom. I forkant av hver time jobber du med e-leksjoner og løser oppgaver sammen med klassekameratene dine. Undervisningen i det digitale klasserommet tar utgangspunkt i det arbeidet dere har gjort før timen. Læringsdata derfra blir brukt til å gi deg undervisning som passer til ditt nivå. Undervisningen foregår 1-2 ettermiddager pr uke, avhengig av fag og størrelse.

Du har oppmøteplikt akkurat som i tradisjonell undervisning og fravær blir ført på normal måte.

Nettskolen holder nå på å planlegge fagtilbudet for neste skoleår. Med forbehold om endringer vil de ha følgende programfag: fransk, spansk og tysk nivå 3, kinesisk nivå 1, Informasjonsteknologi 1, og matematikk R1 og R2. IT og R-matematikk har SVGS også tilbud om, og fremmedspråk nivå 3 dersom det blir stor nok søkning. Oppdaterte fagtilbud ved Nettskolen kan du se på www.vfk.no/nettskolen.

Du velger fag ved Nettskolen via fagvalget i januar. Direkte søknad til Nettskolen er bare for dem som ikke går ved en videregående skole i fylket.

For deg som planlegger et utvekslingsår i utlandet

Jfr. reglene i Kunnskapsløftet kan du i Vg2 ta ett år i utlandet og få det godkjent som Vg2 i studieforberevende utdanningsprogram. Rådgiverne har informasjon om hvilke muligheter som finnes. I tillegg er det noen faglige kriterier du må følge:

- Innholdet i opplæringen må ha hovedvekt på allmennfag (general studies) på lik linje med det dine medelever følger her hjemme i Vg2 (matematikk, fremmedspråk, historie og kroppsøving). Fellesfag som er avsluttende i Vg2 må du ta som privatist når du kommer hjem, dersom det ikke dekkes i utlandet (matematikk og fremmedspråk, og også samfunnsfag og geografi for elever fra musikk, «kunst, design og arkitektur», og idrett).
- du må ha minst 2 programfag du kan bygge videre på når du kommer tilbake i Vg3, slik at du tilfredsstillt kravene til programfag og vitnemål. Disse 2 programfagene må være innenfor samme programområde (*enten* realfag *eller* språk, samfunnsfag og økonomifag). Musikk, kunst, design og arkitektur, og idrett har egne regler, snakk med din avd.leder). Fagene i utlandet baseres på det tilbudet du får, og det gjør ikke noe om det fraviker fra det du velger i fagvalgskjemaet her. En forutsetning er det allikevel at det tilfredsstillt våre krav til vitnemål.
- du må følge full studieprogresjon, dvs. 30 uketimer.

Det er Sandefjord videregående skole som godkjenner året ditt i utlandet. Derfor stiller vi krav til dokumentasjon underveis og når du kommer hjem.

Underveisdokumentasjonen består av tilbakemelding til oss om hvilke fag du har, hvordan timeplanen din ser ut, start- og sluttider pr fag og hvor lenge en skoledag går over. Vi må også vite om alle fagene du har, skal leses hele året, eller om du bytter fag underveis i skoleåret. Dessuten trenger vi å vite hvilke 2 programfag du vil videreføre på Vg3. Disse tilbakemeldingene må sendes oss så snart som mulig etter at du har påbegynt høstsemesteret – **senest i uke 39**. I tillegg trenger vi en kort fagbeskrivelse av programfagene du har, spesielt de fagene du skal videreføre til Vg3 her (finnes ofte i institusjonens studiehandbok). Underveisdokumentasjonen er grunnlaget for forhåndsgodkjenning av ditt utvekslingsår. Dersom ditt studieløp endrer seg etter underveisdokumentasjonen, må du gi oss beskjed så snart som mulig.

Når du er ferdig med utvekslingsåret, må du ta med deg en gyldig **karakterutskrift** for skoleåret. Denne **må** være original, underskrevet og stemplet av utvekslingsskolen, i tillegg til at den må ha en forklaring til uketimer (credit) og karakterskala. Karakterutskriften er grunnlaget for endelig godkjenning av Vg2-året, og vitnemålet etter 3 år i vgs her.

Skolens kontaktperson for elever i utvekslingsåret er studiekoordinator Sissel Kummeneje, mailto: Sissel.Kummeneje@vtfk.no. Du finner henne på A205 dersom du lurer på noe før du skal dra.

International Baccalaureate (IB-programmet)

Vi er stolte av å kunne tilby «The IB Diploma Programme» på Sandefjord Videregående skole. IB-programmet ved SVGS er et tilbud til alle elever i Vestfold som har fullført Vg1 SF. Vi er den eneste fylkeskommunale videregående skolen i Vestfold som tilbyr dette programmet, og det er et gratis tilbud.

IB er et unikt program som fører fram til den anerkjente, internasjonale eksamenen «The International Baccalaureate Diploma». IB Diploma gir deg mulighet til å søke universiteter over hele verden.

Hva er IB?

IB Diploma Program er et toårig utdanningsløp og et spennende, internasjonalt alternativ til Vg2 og Vg3 SF. Du må ha bestått Vg1 SF, eller tilsvarende i utlandet, for å søke.

På IB velger du seks fag, fra ulike faggrupper, som du fordypet deg i over to år. IB er opptatt av at elever skal ha bredde i fagkretsen, samtidig som læreplanene i enkeltfagene vektlegger dybdelæring og evne til kritisk tenkning. Dette gir deg som elev et solid faglig grunnlag og et godt utgangspunkt for videre studier, både i Norge og i utlandet.

IB-avdelingen på SVGS har faglig motiverte elever og kan tilby et godt læringsmiljø og et tett samarbeid mellom elever og lærere.

Søknadsfrist er 1.mars (1.februar for de som søker med fortrinnsrett eller individuell behandling) og du søker via vigo.no.

Studieopplegget ved IB

På IB-linja er arbeidsspråket engelsk, noe som innebærer at undervisning, bøker, studiemateriell, skriftlig arbeid og eksamen er på engelsk. Dette forbereder deg godt og gir deg et solid faglig grunnlag til høyere studier og/eller studier i utlandet etter videregående skole. IB-programmet har som mål å gi deg ferdigheter, verdier og kunnskap for å kunne bidra til en bedre og fredeligere verden. Det er gjennom forståelse for andre synspunkter og perspektiver, i både fag og holdninger, at vi kan skape en bedre interkulturell forståelse og respekt.

På IB får du personlig oppfølging:

- Tett faglig samarbeid mellom lærere og elever
- Hver faglærer kan tilby deg enetimer (tutor-timer).
- En av rådgiverne har spesialansvar for IB-klassene og avdelingslederen din er tilgjengelig for deg

Fagvalg

Du skal velge ett fag fra hver av 6 faggrupper i læreplanene:

- 3 fag på «higher level» (5 timers fag)
- 3 fag på «standard level» (3 timers fag)

I tillegg til disse seks fagene har IB tre kjerneelementer som skal bidra til en økt forståelse for den verden vi lever i, og hjelpe deg til å se hva slags bidrag du kan gi som verdensborger.

IBs kjerneelementer:

- **Theory of Knowledge:** et fag som stimulerer til kritisk tenkning og refleksjon.
- **Creativity, Action, Service (CAS):** et opplegg som utvikler deg som menneske, gjennom fysisk aktivitet, kreativitet og ved å gjøre en innsats for andre. Målet er at du skal forstå viktigheten av ansvaret vi alle har for å være positive bidragsyttere i samfunnet, både lokalt og globalt
- **Extended essay:** en fordypningsoppgave der du får mulighet til å jobbe med et fag og en problemstilling som engasjerer deg. Det hjelper deg til å forstå kildebruk og hvordan større oppgaver skal skrives.

When applying to the International Baccalaureate Diploma Programme you must complete the following choice form:

International Baccalaureate Diploma Programme
A «Subject Choice Overview» for Sandefjord Videregående Skole

Name : _____ Form: _____

Remember to choose 3HL(5 hour lessons) and 3SL(3 hour lessons) subjects.

(Six subjects in total). Put a cross in the suitable box!

Group1 Language A	Group 2 Language B	Group 3 Individuals and society	Group 4 Experimental sciences	Group 5 Mathematics	Group 6 or ELECTVE GROUP ONE more subject from groups 1-4
English A Language and lit. HL	English B HL	Economics HL	Biology HL	Applications and interpretations HL	An extra language
English A Language and lit. SL	English B SL	Economics SL	Biology SL	Applications and interpretations SL	An extra experimental science
Norwegian A Literature HL	Norwegian B HL	History HL	Chemistry HL	Analysis and approaches SL	An extra individuals and societies
Norwegian A Literature SL	German B SL	History SL	Chemistry SL	Analysis and approaches HL	
	Spanish B SL	Environmental Systems and Societies SL	Physics HL		
	French B SL		Physics SL		
			Environmental Systems and Societies SL		

Please note: This programme may be changed due to shortage of resources, applicants and teaching staff.

Signatures: _____
(applicant)

Krav og poengberegning ved opptak til høyskoler og universitet

Detaljert forklaring på poengberegning ved opptak til høyere utdanning (høyskoler og universitet) **finner du på nettsidene til [«www.samordnaopptak.no»](http://www.samordnaopptak.no).**

Det er ditt eget ansvar å holde deg orientert om opptakskrav til studier som er av interesse. Informasjon om dette fås ved henvendelse til rådgiver, nettstedene vilbli.no, samordnaopptak.no, eller ved det enkelte studiestedet. Det er lurt å orientere seg om høyere utdanning allerede nå, i tilfelle du trenger spesielle fag/karakterkrav i Vg2/Vg3.

NB! Fra og med høsten 2019 og noen opptaksår fremover er det skjerpede karakter- eller fagkrav ved opptak til noen studier ved enkelte høyskoler/universitet. Vi har kun henvist til de skolene det gjelder pr. desember 2018 på s. 12, fullstendig liste over studier og opptakskrav finner du ved å søke på «ditt» studium på samordnaopptak.no.

Opptakskrav - studiekompetanse

Fullført og bestått 3-årig studieforbereende programområde gir generell studiekompetanse og grunnlag for å søke opptak ved de aller fleste høyskoler og universitet. Alle som får vitnemål har altså generell studiekompetanse.

På noen studier er det konkurranse om plassene. Da vil det bli regnet et gjennomsnitt av alle karakterene som står på vitnemålet (karakterpoeng).

I tillegg gis poeng for programfag i realfag og for programfag i fremmedspråk (max 4 p). Det kan også gis bonuspoeng (eks. MDD), kjønnspoeng (underrepresentert kjønn) eller poeng for opptaksprøver. Summen av disse poengene utgjør det vi kaller skolepoeng. Ut over dette gis ikke tilleggspoeng for søkere med førstegangsvitnemål. Sluttsummen av alle poengene du måtte ha krav på, utgjør dine konkurransepoeng (konkurransepoeng beregnes i ordinær kvote, og uansett fom. det året du fyller 20 år). Mer om utregning av dine poeng finner du på <http://www.samordnaopptak.no/info/opptak/poengberegning/index.html>.

Enkelte studieveier stiller krav om spesielle fag ved opptak (**spesiell studiekompetanse**). På de neste sidene i denne brosjyra følger en oversikt over studier med spesielle fagkrav (dobbeltsjekk også med www.samordnaopptak.no). Står ikke «ditt studium» på side 12 og utover, kreves sannsynligvis bare generell studiekompetanse.

Studium i utlandet kan være aktuelt for en del utdanningsveier (f.eks. sivilingeniør, lege, veterinær). En må regne med at det stilles fagkrav som ved tilsvarende studium i Norge. ANSA (www.ansa.no) og Statens lånekasse (www.lanekassen.no) kan gi opplysninger om de enkelte studier.

Enkeltstudier med skjerpede opptakskrav fra 2019/20 (sjekk kravet på samordnaopptak.no)

NB! Listen er ikke uttømmende, sjekk samordnaopptak.no for oppdatering og opptakskrav.

- Bachelor i journalistikk ved Høgskolen i Oslo og Akershus.
- Bachelor i engelskspråklige program ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet.
- Bachelor i Matteknologi, Bachelor i matematiske fag, Årsstudiet i matematiske fag, Bachelor i kjemi, Bachelor i fysikk, NTNU.
- Bachelor i biologi, Bachelor i molekylærbiologi, Profesjonsstudium i fiskehelse, Bachelor i matematikk, Bachelor i matematikk for teknologi og industri, Bachelor i kjemi, Bachelor i fysikk, Bachelor i statistikk, Bachelor i bioinformatikk, Bachelor i geovitenskap, Bachelorgrad i miljø- og ressursfag (naturvitenskapelig retning), Bachelor i meteorologi og oseanografi, Bachelor i petroleumsteknologi, Årsstudiet i naturvitenskapelige fag, Bachelor i datavitenskap, Bachelor i datateknologi, Bachelor i datasikkerhet, Bachelor i nanoteknologi, Integreert master i aktuarfag, Lektorutdanning i naturvitenskap eller matematikk, Bachelor i samfunnsøkonomi, Bachelor i politisk økonomi, Universitetet i Bergen.
- Bachelor i biovitenskap, Bachelor i matematikk og økonomi, Bachelor i matematikk med informatikk, Bachelor i kjemi og biokjemi, Bachelor i fysikk og astronomi, Bachelor i geologi og geografi, Bachelor i geofysikk og klima, Årsstudiet i realfag, Bachelor i materialvitenskap for energi- og nanoteknologi, Bachelor i elektronikk, informatikk og teknologi, Bachelor i informatikk: robotikk og intelligente systemer, Lektorprogrammet – realfag, Univ. i Oslo.
- Bachelor i matematikk og statistikk, Bachelor i matematikk og finans, Årsstudium i matematikk, Bachelor i kjemi, Bachelor i fysikk, Bachelor i geologi, Lektorutdanning trinn 8-13 – realfag, Univ. i Tromsø.
- Bachelor i matematikk og fysikk, Lektor 8.-13. trinn - master i realfag, Univ. i Stavanger.
- Bachelor i spillteknologi og simulering, Bachelor i animasjon og digital kunst, Høgskolen i Nord-Norge

OVERSIKT OVER STUDIER SOM KREVER SPES. STUD.KOMPETANSE:

SKOLE/STUDIUM	FAGKRAV V/OPPTAK	TILLEGGS- OPPLYSNINGER	ANBEFALING AV FAGVALG
HELSEFAGENE:			
Medisin, odontologi, ernæring	Mat.R1/(el.S1+S2)+Fy1 + Kj1+2		
Bioingeniør	Mat.R1/(el. S1+S2) + enten Fy1/ Bi1/Kj1		
Nytt: Farmasi	Mat.R1(el. S1+S2)+ Kj1+(fys1/bio1/kje2)		
Ortopediingeniør	Mat.(R1+R2)+Fy1		
Reseptar/tanntekniker	Mat.R1/Mat.(el. S1+S2)/ + enten Fy1/Kj1/Bi1		
Nytt: Sykepleie	Fom. opptaksåret 19/20: Gjsnkar. 3 i no+matm.	S1/S2/R1/R2 dekker kar.krav i matm.	
VETERINÆRFAG:			
Veterinærmedisin	Mat.R1/Mat.(el. S1+S2)+ Kj(1+2)	2 tilleggspoeng for mannlige søkere	
REAL/NATUR/ MILJØ:			<i>For noen av studiene se «samordnet opptak» da det er ulike opptakskrav ved noen universiteter/ høgskoler</i>
Realfag natur- og miljøfag	Mat.R1/Mat.(el. S1+S2) + og en av disse Mat.(R1+R2)/Fy(1+2)/ Kj(1+2)/Bi(1+2)/ IT(1+2)/Geo.(1+2)/ Tekn.Forsknl.(1+2)	Årsenhet	
Informatikkutdanning	Mat.R1/Mat.(el. S1+S2) + Fy1	3 år	
ARKITEKT & TEKN.FAG:			
Arkitekt NTNU	Mat (R1+R2) +Fy1	Søkere fra 2-årig tekn. fagskole må dok.kunnsk. i Mat.R2 Opptakskrav til 5 årig studium	Arkitekt og designhøgskolen i Oslo og Bergen Opptak kun etter prøve.
Sivilingeniør NTNU / teknologiske fag	Mat (R1+R2) + Fy1	Masterprogram (5-årig)	
3-årig høysk. ingeniør	Mat (R1+R2) +Fy1	Stud.m. gen.st.komp. kan gå tre-sem.ordn. evt.1-årig forkurs, maritim ing.utd. har 2 tilleggspoeng for kvinner.	Søkere med 2-årig tekn.fagskole må dok. kunnskap tilsv. Mat.R2

Landbruksutdanning	GENS	2 tilleggspoeng for kvinner	
Maritime fag		2 tilleggspoeng for kvinner	
ØK.ADM.FAG:			
Økonomi NHH/UiO	Mat R1/Mat.(el. S1+S2)	Bed.øk.+språk	<i>For noen av studiene se «samordnet opptak» da det er ulike opptakskrav ved noen universiteter/høgskoler</i>
Matematikk og finans	Mat.R1/(el. S1+S2) og ett av følgende: Matematikk (R1+R2) Fysikk (1+2) Kjemi (1+2) Biologi (1+2) Informasjonstekn (1+2) Geofag (1+2) Teknologi og forskningslære (1+2)		
Kostøkonom		Krav om fagbrev, inst.kokk el. tilsv.	
HOTELL/REISE:			
Hotelledelse	Generell studiekompetanse og 12 måneders dokumentert relevant heltidspraksis fra bransjen	Min. 1 år rel.praksis	Hotelledelse – treårig bachelor
2-årig stud. i kjøkken/restaurantledelse		Fagbrev kokk/inst.kokk/servitør	
PEDAGOGISKE:			
Grunnskolelærerutd. - 1.-7. trinn, 5.-10. trinn 4 år	Min. 35 skolepoeng. Minimum kar. 4 i matm., minimum kar. 3 i norsk.	<i>Forkurs i matematikk for de m/35 skolepoeng og minimum kar. 3 i norsk og matematikk.</i>	<i>For noen av studiene se «samordnet opptak» da det er ulike opptakskrav ved noen universiteter/høgskoler</i>
Grunnskolelærer m/musikk	Som grunnskolelærer + dok. kunnsk/ferdigh. fastsatt av inst.		
Faglærer musikk/dans/drama 3 år	Dok.kunsk./ferdigheter i musikk/dans/drama	Fastsatt av inst.	
Yrkesfaglærer	Fag/ svennebrev el. bestått 3-årig yrkesutd.	og min 2 år relevant praksis	
SPRÅKFAG:			
3-årig studieprogram, st.retn. for tolking	Opptaksprøve etter nærmere regler fastsatt av inst.		
Oversetting og interkulturell komm.HiA	Eng. programfag (140t +140 t)		
Oversetting og interkulturell komm. HiA	Fransk/ Ty. nivå II/ Fransk/Ty. nivå I + II		
KUNSTFAG:			
Kunsthøysk. i Bergen/ Oslo, Scenekunst HiØ, Utøvende/ skapende musikk/musikkvit.sk.	Bestå opptaksprøve etter nærmere regler fra inst.		

NTNU/UiO, Kunstfag NTNU/UiTø, Forfatter, 3-årig kunst/medie/komm. dansevitenskap, Den norske balletthøysk./Musikkte rapi UiB, Visuell kunst NISS			
DIVERSE FAG:			
Spes. utd. for døve HiSt.		Må dok. ferdigh. i tegnspråk etter regler fra inst.	
Film/fjernsyn, Flerkamera/dok. film, kulturprosj. ledelse, prod. ledelse + Årsstud. TV/Film v/NISS		Må dok. ferdighet/ innsendt arb./bestå oppt. prøve etter regler fastsatt av HiL/NISS	
Norges idrettshøysk.		Må bestå opptaks- prøve etter regler fra inst.	
Industridesign ved arkitektur og designhøgskolen.		Bestå opptaksprøve etter regler fra inst.	
Smykkedesign UiA		Må dok. kunnsk./ ferdigh. i formgiv./ kunstfag	
2-årig Trafikk lærerutd.		Gyldig førerkort i kl. B sammenhengende siste 3 år.	
Luftfartsfag	Mat R1/(el. S1+S2)+FY1 +bestått opptaksprøve		
Paramedicutdanning	GENS + Fagbrev som ambulansarbeider	+ ha minimum 1 års erfaring fra ambulans- yrket i full stilling	
POLITI/FENGSEL:			
Politi høyskole 3 år	GENS. Ha minimum <u>karakteren 3 i norsk hovedmål</u> (skriftlig) fra vgs innen søkn. frist (snitt av standpunkt og eksamen)	Opptaksprøve. Ikke lenger minimumsalder. Førerkort kl. B senest 1. august året før opptaksåret. Plettfri vandel.	
Fengselsskole Betjentutdanning 2 år	GENS. (med enkelte unntak)	Etatsskole. God vandel. Fylt 20 år. Førerkort kl. B. Intervju.	
FORSVARET:			
Krever bare generell studiekomp. + evt.	Disse 4 krever: Mat. (R1 + R2) + Fy1		

fagbrev. Unntak: 1 Ingeriørutd. 2 Krigsskole 3 Marine 4 Logistikk (operativ)			
<p>Politiattest: nødvendig for flere utdanninger: lærer / lektor / faglærer / førskolelærer, barnevernsped. / sosionom / tolk mm.</p> <p>Kan også være aktuelt ved utdanning til ballettpedagog, kateket, kirkeverge, menighetssekretær, trenerutdanning, friluftsliv / kultur / naturrettledning, eurytmi, audiograf, ergoterapeut, fysioterapeut, klinisk ernæringsfysiologi, lege, optiker, ortopedi- ing. , psykolog, radiograf, sykepleier, tannlege, tannpleier og vernepleier.</p>			

Studium i utlandet kan være aktuelt for en del utdanningsveier (f.eks. sivilingeniør, lege, veterinær). En må regne med at det stilles fagkrav som ved tilsvarende studium i Norge. ANSA (www.ansa.no) og Statens lånekasse (www.lanekassen.no) kan gi opplysninger om de enkelte studier.